

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 8Sas/1/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0925100019
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Lenka Figulová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2026:0925100019.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach sudkyňou JUDr. Ing. Lenkou Figulovou v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX. XXXX XXXX, bytom C. X, XXX XX D., právne zastúpenej JUDr. Jurajom Špirkom, advokátom, so sídlom Nerudova 6, 040 01 Košice, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8 – 10, 813 63 Bratislava 1, IČO: 30 807 484, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 30. októbra 2024 takto

rozhodol:

I. Správnu žalobu v časti návrhu na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50% v y l u č u j e na samostatné konanie a p o s t u p u j e vec Mestskému súdu v Košiciach.

II. Z r u š u j e rozhodnutie Sociálnej poisťovne – ústredie č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 30. októbra 2024 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice č. XXXXX-XXX/XXXX-XXX zo dňa 20. júna 2024 a v r a c i a vec orgánu verejnej správy nižšieho stupňa na ďalšie konanie.

III. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanej právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania.

odôvodnenie:

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Sociálna poisťovňa, pobočka Košice (ďalej aj „orgán prvého stupňa“) rozhodnutím č. XXXXX-XXX/XXXX-XXX zo dňa 20. júna 2024 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) rozhodla podľa § 99 zákona č. 461/2023 Z. z. o sociálnom poistení v platnom a účinnom znení (ďalej aj „zákon o sociálnom poistení“), že žalobkyňa nemá nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia - zvýšenie základného počtu bodov na dvojnásobok z titulu choroby z povolania zistenej dňa 03. júla 1998. Orgán prvého stupňa v odôvodnení uviedol, že podkladom rozhodnutia bol Lekársky posudok o bolestnom a o sťažení spoločenského uplatnenia vystavený dňa 02. apríla 2024 posudzujúcim lekárom MUDr. Slavomírom Perečinským a Kontrola bodového hodnotenia choroby z povolania, vykonaná posudkovým lekárom orgánu prvého stupňa dňa 10. júna 2024.

2. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie zo dňa 16. júla 2024, v ktorom namietala, že jej, ani jej právnomu zástupcovi neboli doručené dôkazy tvoriace podklad rozhodnutia uvedené na str. 2 a 3. Zároveň namietala, že dňa 10. júna 2024 sa konalo ústne pojednávanie, predvolanie na ktoré bolo právnomu zástupcovi žalobkyne doručené až dňa 13. júna 2024, a teda sa nemohol reálne zúčastniť predmetného ústneho pojednávania, z uvedeného dôvodu považuje dôkaz - Kontrolu bodového hodnotenia choroby z povolania na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 10. júna 2024 za nezákonný. Taktiež nebolo právnomu zástupcovi žalobkyne doručené predvolanie na deň 20. júna 2024. Skutočnosť, že žalobkyňa svojim podpisom v zápisnici

vyjadrila súhlas s posúdením jej zdravotného stavu v neprítomnosti právneho zástupcu považuje žalobkyňa za irelevantný, pretože predvolanie právneho zástupcovi nebolo doručené, a teda neboli splnené procesné podmienky, zároveň súhlas nemusel byť urobený slobodne, vážne a určite, nakoľko proti obsahu zápisnice vyjadrila žalobkyňa námietky. Podľa názoru žalobkyne preto došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Zároveň bolo poukázané na predchádzajúce posúdenie z roku 2016, kde sa už v rozhodnutí zo dňa 13. mája 2016 č. 283-107/2016-KEM uvádza, že zdravotný stav žalobkyne odôvodňuje uplatniť si nárok na zvýšenie dvojnásobku na základe hodnotenia bronchiálnej astmy na hornej hranici, t.j. 1300 bodov. Hodnotenie posudkového lekára, že žalobkyňa nespĺňa kritériá na priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na dvojnásobok základného bodového hodnotenia považuje žalobkyňa za hodnotenie bez opory vo vykonaných dôkazoch a v rozpore so závermi prijatými konzíliom - kolektívom Kliniky pracovného lekárstva a klinickej toxikológie (ďalej aj „klinika“) dňa 02. apríla 2024. Zároveň vyjadrila nesúhlas so záverom o jej možnosti reálne sa uplatniť v pracovnom a spoločenskom živote.

3. O odvolaní žalobkyne rozhodla žalovaná rozhodnutím č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 30. októbra 2024 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) tak, že odvolanie žalobkyne zamietla v celom rozsahu a potvrdila rozhodnutie orgánu prvého stupňa. Žalovaná v odvolaní uviedla, že žalobkyňa bola Klinikou pracovného lekárstva a klinickej toxikológie Univerzitnej nemocnice L. Pasteura, Košice dňa 03. júla 1998 zistená choroba z povolania - bronchiálna astma s precitlivosťou na múku, s dátumom hlásenia dňa 16. decembra 1998 (ďalej aj „choroba z povolania“).

4. Dňa 25. apríla 2024 žalobkyňa požiadala o priznanie nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 99 zákona o sociálnom poistení a na preukázanie oprávnenosti uplatneného nároku predložila posudok o odškodnení za sťaženie spoločenského uplatnenia pri chorobách z povolania zo dňa 02. apríla 2024 vyhotovený MUDr. Slavomírom Perečinským, PhD., potvrdený prof. MUDr. Ľubomírom Legáthom, PhD., prednostom kliniky. V posudku bolo sťaženie spoločenského uplatnenia poškodené hodnotené v zmysle § 9 ods. 4 vyhlášky ministerstiev zdravotníctva a spravodlivosti, Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia a Ústrednej rady odborov č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia (ďalej aj „vyhláška č. 32/1965 Zb.“) podľa položky č. 106 počtom 1300 bodov. Na odôvodnenie záveru bolo uvedené, že žalobkyňa bola v období od 23. februára 2024 do 01. marca 2024 hospitalizovaná na klinike, kedy bola zistená progresia nálezu. Posudková lekárka orgánu prvého stupňa dňa 10. júna 2024 vyhotovila kontrolu bodového hodnotenia choroby z povolania na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobkyne a uviedla, že súhlasí s vypracovaným posudkom. Následne orgán prvého stupňa dňa 20. júna 2024 vydal rozhodnutie č. XXXXX-XXX/XXXX-XXX, ktorým priznal poškodenej žalobkyňa nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v sume 5720 EUR ako súčin počtu 200 bodov, rovnajúci sa rozdielu posudkom priznaných 1300 bodov a už v minulosti vyplatenej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia (v roku 1998 bola žalobkyňa vyplatená suma za 400 bodov, v roku 2012 suma za 600 bodov a v roku 2016 suma za 100 bodov) a sumy 28,60 EUR, ako hodnoty jedného bodu platnej pre rok 2024.

5. Zároveň dňa 29. apríla 2024 žalobkyňa osobne požiadala o priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na dvojnásobok podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb., o čom bola spísaná zápisnica. Pre posúdenie tejto žiadosti posudková lekárka orgánu prvého stupňa vypracovala kontrolu bodového hodnotenia choroby z povolania na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 10. júna 2024, v ktorom vyslovila nesúhlas s lekárskeho posudkom o sťažení spoločenského uplatnenia a uviedla, že z dôvodu, že v čase zistenia choroby z povolania (rok 1998) bolo sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne hodnotené počtom 400 bodov, teda na dolnej hranici bodového rozpätia, stupeň poškodenia zdravia poškodenej nemohol byť ťažký. Žalobkyňa sa po zistení, resp. hlásení choroby z povolania rekvalifikovala (uplatnila sa ako sanitárka v Domove sociálnych služieb a zariadení pre seniorov a ako opatrovatelka v obci Valaliky). Vzhľadom na uvedené skutočnosti (následné pracovné zaradenia žalovanej a pôvodné hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia na dolnej hranici bodového rozpätia) posudková lekárka orgánu prvého stupňa uviedla, že toho času žalobkyňa nespĺňa kritériá pre zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na dvojnásobok základného bodového hodnotenia, a na základe uvedeného orgán prvého stupňa vydal dňa 20. júna 2024 prvostupňové rozhodnutie, ktorým žalobkyňa nepriznal nárok na zvýšenie základného bodového ohodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia na dvojnásobok podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb., z dôvodu, že poškodenie zdravia žalobkyne nedosiahlo ťažký stupeň.

6. Po podaní odvolania posudková lekárka orgánu prvého stupňa požiadala prednostu kliniky o písomné vyjadrenie, či zdravotný stav žalobkyne odôvodňuje navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia na dvojnásobok podľa vyhlášky č. 32/1965 Zb., na žiadosť ktorú tento reagoval listom č. X1856/2024/KPL zo dňa 07. augusta 2024 a uviedol, že sa stotožnil s názorom posudkovej lekárky orgánu prvého stupňa, že žalobkyňa má obmedzenú možnosť voľby povolania, zďaleka však nie stratenú. Preto aktuálne hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia považuje za adekvátne a nevidí dôvod na navýšenie na dvojnásobok. Zároveň dodal, že v danej veci je rozhodujúce stanovisko kliniky, nie žiadosť pacienta. Na základe uvedeného stanoviska posudková lekárka orgánu prvého stupňa nevyhovela odvolaniu a postúpila ho na posúdenie posudkovej lekárky žalovanej. Posudková lekárka žalovanej vyhotovila dňa 14. októbra 2024 kontrolu bodového ohodnotenia choroby z povolania, v ktorej sa stotožnila so závermi posudkovej lekárky orgánu prvého stupňa, že žalobkyňa nespĺňa podmienky pre navýšenie základného bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia na dvojnásobok.

7. Žalovaná v napadnutom rozhodnutí vyjadrila nesúhlas so záverom orgánu prvého stupňa, že nakoľko žalobkyňa mala základné bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia určené v rozsahu 400 bodov, nedosahuje tým hornú hranicu bodového rozpätia za takéto poškodenie, a teda nie je dôvodný postup podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb., ale uvedené ustanovenie vyjadruje zámer zákonodarcu, že v prípadoch, kedy poškodení dosiahli maximálne možné bodové hodnotenie ich poškodenia zdravia, avšak vzhľadom na progredujúci predpoklad ich chorôb z povolania (prípadne následkov pracovných úrazov) ich uplatnenie v spoločnosti aj naďalej klesá, mohli byť aj takíto poškodení kompenzovaní nie dobodovaním do maximálneho počtu bodov, ale podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. U žalobkyne preto nemožno prihliadať na pôvodné bodové hodnotenie pred 26 rokmi, kedy bola choroba len zistená, ale je potrebné vziať do úvahy to, že žalobkyňa už dosiahla maximálne bodové hodnotenie a inak, ako podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. už odškodnená byť nemôže. Pre navýšenie bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia na dvojnásobok však nie je rozhodujúce len dosiahnutie maximálneho počtu bodov za konkrétnu položku, ale aj skutočnosť, či žalobkyňa následkom choroby z povolania sa už nemôže uplatniť v spoločnosti, pričom žalovaná uviedla, že k úplnej strate schopnosti žalobkyne uplatniť sa v spoločnosti nedošlo, nakoľko sa žalobkyňa rekvualifikovala a vykonávala prácu v pracovnom zaradení opatrovatelka a sanitárka. Na základe uvedeného žalovaná dospela k záveru, že aktuálny zdravotný stav žalobkyne neodôvodňuje navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia na dvojnásobok.

8. K námietke žalobkyne, že posudková lekárka orgánu prvého stupňa zmenila názor kolektívu lekárov kliniky žalovaná uviedla, že vychádzajúc z listu zo dňa 07. augusta 2024 samotná klinika uviedla, že žalobkyňa má nárok na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia na dvojnásobok nevznikol. Pokiaľ právny zástupca žalobkyne na základe vety v znení: „V danej veci je rozhodujúce stanovisko kliniky, nie žiadosť pacienta.“ žiadal o predloženie uvedeného stanoviska, žalovaná uviedla, že sa nejedná o osobitné písomné stanovisko kliniky, o ktorom by nemal právny zástupca žalobkyne vedomosť, ale prednosta kliniky touto vetou len konštatoval, že pokiaľ sa jedná o chorobu z povolania, rozhodujúce je práve stanovisko (konštatácia, tvrdenie) kliniky a ona jediná je na prijímanie záverov o chorobách z povolania oprávnená v zmysle platnej legislatívy. K námietke právneho zástupcu žalobkyne, že nebol predvolaný na ústne pojednávanie dňa 10. júna 2024, na základe vyjadrenia posudkovej lekárky orgánu prvého stupňa žalovaná dospela k záveru, že právny zástupca bol na pojednávanie predvolaný, toto predvolanie si preukázateľne prevzal dňa 13. júna 2024 a z uvedeného dôvodu žalovaná považuje danú námietku za nedôvodnú. V súvislosti so žalobkyňou uvádzaným rozhodnutím č. 283-107/2016-KEM zo dňa 13. mája 2016, v zmysle ktorého mal zdravotný stav žalobkyne odôvodňovať navýšenie bodového ohodnotenia na dvojnásobok, akonáhle dosiahne bodové hodnotenie choroby z povolania na hornej hranici bodového rozpätia (t.j. 1300 bodov) žalovaná uviedla, že uvedené neznamena automatické priznanie nároku, ale tak, ako už žalovaná uviedla skôr, vzhľadom na zhoršujúci sa charakter choroby z povolania bude u žalobkyne dôvodné uplatniť si nárok na navýšenie bodového hodnotenia choroby z povolania na dvojnásobok.

II.

Konanie pred správnym súdom

9. Žalobkyňa sa žalobou doručenou správne mu súdu dňa 13. januára 2025 domáhala zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovanej č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 30. októbra 2024 a priznania práva na náhradu trov konania.

10. Žalobkyňa v žalobe v úvode zopakovala odvolacie námietky, keď namietala, že jej, ani jej právne mu zástupcovi neboli doručené dôkazy tvoriace podklad rozhodnutia uvedené na str. 2 a 3. Zároveň namietala, že dňa 10. júna 2024 sa konalo ústne pojednávanie, predvolanie na ktoré bolo právne mu zástupcovi žalobkyne doručené až dňa 13. júna 2024, a teda sa nemohol reálne zúčastniť predmetného ústneho pojednávania, z uvedeného dôvodu považuje dôkaz - Kontrolu bodového hodnotenia choroby z povolania na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 10. júna 2024 za nezákonný. Taktiež nebolo právne mu zástupcovi žalobkyne doručené predvolanie na deň 20. júna 2024. Skutočnosť, že žalobkyňa svojim podpisom v zápisnici vyjadrila súhlas s posúdením jej zdravotného stavu v neprítomnosti právne ho zástupcu považuje žalobkyňa za irelevantný, pretože predvolanie právne mu zástupcovi nebolo doručené, a teda neboli splnené procesné podmienky, zároveň súhlas nemusel byť urobený slobodne, vážne a určite, nakoľko proti obsahu zápisnice vyjadrila žalobkyňa námietky. Podľa názoru žalobkyne preto došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Zároveň bolo poukázané na predchádzajúce posúdenie z roku 2016, kde už v rozhodnutí zo dňa 13. mája 2016 č. 283-107/2016-KEM sa uvádza, že zdravotný stav žalobkyne odôvodňuje uplatniť si nárok na zvýšenie dvojnásobku na základe hodnotenia bronchiálnej astmy na hornej hranici, t.j. 1300 bodov. Hodnotenie posudkového lekára, že žalobkyňa nespĺňa kritériá na priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na dvojnásobok základného bodového hodnotenia považuje žalobkyňa za hodnotenie bez opory vo vykonaných dôkazoch a v rozpore so závermi prijatými konzíliom - kolektívom kliniky pracovného lekárstva dňa 02. apríla 2024. Zároveň vyjadrila nesúhlas so záverom o jej možnosti reálne sa uplatniť v pracovnom a spoločenskom živote.

11. Žalobkyňa v ďalšom uviedla, že dňa 14. októbra 2024 sa na orgáne prvého stupňa konalo ústne pojednávanie za prítomnosti žalobkyne a jej právne ho zástupcu, zo záverov ktorého vyplynulo, že bolo odročené z dôvodu, že účastníkom konania ani žalovanej nebolo spolu s vyjadrením kliniky zo dňa 07. augusta 2024 doručené stanovisko prof. MUDr. Ľubomíra Legátha, PhD. (dôvod odročenia pritom nie je uvedený v zápisnici z pojednávania) a toto stanovisko nebolo žalobkyne doručené ani do dňa podania žaloby.

12. V ďalšom žalobkyňa navrhla, aby správny súd zvýšil sťaženie spoločenského uplatnenia u žalobkyne o 50 % z dôvodu, že jej choroba z povolania je od 03. júla 1998 80 % poklesu pracovnej schopnosti a od 01. januára 2004 100 % poklesu pracovnej schopnosti. Taktiež poukázala na zdravotné problémy a ťažkosti, ktorými trpí, pričom sa jej stav zhoršuje. Na preukázanie zlého zdravotného stavu predložila žalobkyňa aj Preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom zo dňa 20. augusta 2019.

13. Žalobkyňa je toho názoru, že dokazovanie nebolo vykonané dostatočne a dôsledne, žalovaná sa riadne nevysporiadala s odvolacími námietkami žalobkyne, a to aj s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7S/16/2015, ktorý bol vydaný vo veci žalobkyne a zároveň došlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces.

14. Žalobkyňa navrhla v konaní vypočuť svedka MUDr. Gabrielu Zatrochovú, posudkového lekára prítomného na pojednávaní dňa 14. októbra 2024.

15. Žalobkyňa žiadala vo veci nariadiť pojednávanie.

16. K žalobe sa vyjadrila žalovaná podaním zo dňa 26. februára 2025. K námietke, že právny zástupca nebol predvolaný na ústne pojednávanie dňa 10. júna 2024 žalovaná opätovne poukázala na vyjadrenie posudkovej lekárky orgánu prvého stupňa, že predvolanie bolo právne mu zástupcovi zaslané v dostatočnom predstihu, pričom od uloženia zásielky na pošte uplynulo 10 dní a za skutočnosť, že právny zástupca si písomnosť prevzal až na 13. deň, t.j. 13. júna 2024, žalovaná nezodpovedá. Zároveň poukázala na vyjadrenie žalobkyne na pojednávaní, že táto s právne m zástupcom komunikovala, právny zástupca nepríde, nech to prebehne bez neho. Pokiaľ právny zástupca žalobkyne namietal, že nebol predvolaný na pojednávanie na deň 20. júna 2024 žalovaná uviedla, že všetky nároky z úrazového poistenia, teda aj nárok na zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, boli so žalobkyňou

prejednané v jeden deň, a to dňa 10. júna 2024. Je pravdou, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané dňa 20. júna 2024, avšak toho dňa k posúdeniu zdravotného stavu žalobkyne nedošlo, nakoľko o dávkach sociálneho poistenia rozhodujú v zmysle § 178, resp. § 179 zákona o sociálnom poistení pobočky a ústredie Sociálnej poisťovne a nie posudkoví lekári Sociálnej poisťovne. Zmysel nedáva ani argumentácia právneho zástupcu žalobkyne, ak namieta kontrolu bodového ohodnotenia zo dňa 10. júna 2024, ak podľa jeho názoru sa toto posúdenie malo konať až dňa 20. júna 2024.

17. V ďalšom žalovaná poukázala na rozpory v argumentácii právneho zástupcu žalobkyne, ak na jednej strane nárok žalobkyne odvodzoval od nedosiahnutia hornej hranice bodového hodnotenia a v ďalšom tvrdil, že žalobkyňa maximálny počet bodov dosiahla. Žalovaná zotrvala na závere, že dosiahnutie maximálneho bodového hodnotenia za chorobu z povolania neznamená automatické priznanie nároku tak, ako to odôvodnila v napadnutom rozhodnutí. Zároveň opätovne poukázala na vyjadrenie prednostu kliniky listom zo dňa 07. augusta 2024, preto tvrdenie právneho zástupcu žalobkyne, že len jeden posudkový lekár zmenil dôvody hodnotenia konzília lekárov kliniky, sa nezakladá na pravde.

18. K námietke, že žalobkyňa, jej právnenému zástupcovi ani žalovanej nebolo doručené stanovisko prednostu kliniky, na ktoré poukazuje vo svojom liste zo dňa 07. augusta 2024 žalovaná uviedla, že dňa 14. októbra 2024 prebehlo pojednávanie, na ktorom bola vyhotovená kontrola bodového hodnotenia posudkovou lekárkou žalovanej, kde v bode s názvom „Vyjadrenia a návrhy poškodeného“ právny zástupca žalobkyne uviedol, že „...so stanoviskom kliniky, ktoré ku predmetnému vyjadreniu ... nebolo nám ani Sociálnej poisťovni doručené...“ a požiadal o odročenie posúdenia. Žalovaná v tejto súvislosti poukázala na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, v zmysle ktorého sa nejednalo o samostatné stanovisko kliniky, ale o jej vyjadrenie, v ktorom prednosta kliniky len zdôraznil, že aj keď obsah listu zo dňa 07. augusta 2024 je možno v rozpore s vôľou žalobkyne, klinika sa neriadi názormi a žiadosťami pacientov (žalobkyne), ale objektívnymi skutočnosťami, vychádzajúcimi zo zdravotného stavu pacientov (žalobkyne). Žalovaná zároveň poukázala na to, že posudková lekárka žalovanej dňa 14. októbra 2024 neuviedla, že predmetné posúdenie sa odročuje. Samotné odročenie posúdenia by predstavovalo prieťahy v konaní, ktoré by neprinesli pre žalobkyňu priaznivejší výsledok, nakoľko „stanoviskom“ prednostu kliniky označil názor kliniky vyplývajúci z listu zo dňa 07. augusta 2024.

19. Žalovaná tiež vyjadrila nesúhlas s námietkou nerešpektovania právneho záveru vyplývajúceho z rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7S/16/2015, nakoľko jednak orgán prvého stupňa samostatným rozhodnutím priznal žalobkyňi nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v plnom rozsahu a proti uvedenému sa žalobkyňa ani jej právny zástupca neodvolali a zároveň vo veci, o ktorej pojednával Krajský súd v Košiciach, sa neposudzoval nárok na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Zároveň žalovaná rázne odmietla obvinenia právneho zástupcu žalobkyne z protizákonnej manipulácie s objektívnymi skutočnosťami, ak v žalobe uviedol, že boli zmenené lekárske správy a v posudkoch boli zle opísané pasáže a zmenené slová, avšak uvedené tvrdenia neboli ničím preukázané. Zároveň žalovaná nesúhlasila s tvrdením, že posudková lekárka Sociálnej poisťovne žalobkyňi ukončila dočasnú pracovnú neschopnosť a poslala ju na pracovisko a v tejto súvislosti poukázala na § 8 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v zmysle ktorého o dočasnej pracovnej neschopnosti pacienta rozhoduje ošetrojúci lekár pacienta.

20. Pokiaľ právny zástupca žalobkyne uvádzal, že následkom choroby z povolania sa žalobkyňa nemôže reálne uplatniť v pracovnom živote a spoločnosti, žalovaná lustráciou v informačnom systéme Sociálnej poisťovne zistila, že žalobkyňa odo dňa 01. júla 2016 do dnešného dňa je v pracovnom pomere s obcou Valaliky, kde pracuje ako opatrovateľka, preto uvedené tvrdenie o úplnom vyradení žalobkyne z pracovného života je v rozpore so skutočným stavom veci.

21. V závere žalovaná poukázala na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 20Sa/13/2020 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/188/2020.

22. Ak právny zástupca žalobkyne v úvode žaloby zdôraznil, že napadnuté rozhodnutie bolo doručené len jemu a nebolo doručené žalobkyňi, žalovaná poukázala na § 212 ods. 12 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého sa písomnosť v prípade právneho zastúpenia doručuje iba právnenému zástupcovi a nie žalobkyňi. Z uvedeného dôvodu bol takýto postup zákonný a správny.

23. Žalovaná žiadala vo veci nariadiť pojednávanie.

24. V replike zo dňa 06. septembra 2025 žalobkyňa zotrvala na doterajších námietkach. V súvislosti s námietkou o nepredvolaní právneho zástupcu na pojednávanie na deň 10. júna 2024 nad rámec doteraz uvedeného poukázala na § 188 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého mal aj právny zástupca žalobkyne právo byť prizvaný na ústne pojednávanie a v mene klientky uplatňovať svoje pripomienky. V dôsledku nedoručenia predvolania právneho zástupcovi žalobkyne tak došlo k zásahu do práv žalobkyne na obhajobu. Ďalšie porušenie práva na spravodlivý proces žalobkyňa vidí v tom, že do spisu nebolo doložené vyjadrenie kliniky a jej návrh na odročenie posúdenia nebol akceptovaný. Nemožno sa pritom stotožniť s tvrdením žalovanej, že odročenie posúdenia by predstavovalo prieťahy v konaní, ktoré by nepriniesli pre žalobkyňu priaznivejší výsledok, ale naopak, podľa názoru žalobkyne je z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutie žalovanej nezákonné a vydané predčasne. Žalovaná ďalej nesúhlasila s právnym výkladom ustanovenia § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. a podľa jej názoru zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, aby poškodená najprv musela dosiahnuť maximálne bodové hodnotenie za danú položku a následne požiadať o navýšenie na dvojnásobok. Kritériom teda nie je dosiahnutie maximálneho počtu bodov, ale skutočné obmedzenie alebo strata predpokladov pre uplatnenie v živote a spoločnosti. Žalobkyňa zároveň poukázala na to, že pokiaľ žalovaná svoje rozhodnutie opiera o list prednostu kliniky zo dňa 07. augusta 2024, tento vznikol až po vydaní prvostupňového rozhodnutia a po podaní odvolania žalobkyne, nebol teda predmetom riadneho posudzovania. Taktiež vyjadrenie prednostu kliniky v liste, že je rozhodujúce stanovisko kliniky a nie žiadosť pacienta je v rozpore s právom na spravodlivé konanie. Žalobkyňa tiež nesúhlasí s tvrdením prednostu kliniky, že § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. sa netýka chorôb z povolenia. Stanovisko tiež neberie do úvahy progresiu ochorenia preukázanú pri hospitalizácii.

25. Žalobkyňa sa nestotožňuje ani s názorom žalovanej, že vec prejednávaná Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 7S/16/2015 sa netýkala nároku na zvýšenie základného počtu bodov na dvojnásobok, právny zástupca žalobkyne zároveň poukazoval na značné prieťahy v konaní žalovanej. K ohradeniu sa žalovanou, že zo strany žalobkyne došlo k obvineniu z manipulácie s podkladmi pre rozhodnutie žalobkyňa uviedla, že má právo vyjadriť sa k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov a poukázať na nezrovnalosti. Taktiež sa žalobkyňa vyjadrila, že síce posudkový lekár priamo nerozhoduje o dočasnej pracovnej neschopnosti, avšak môže prinútiť ošetrujúceho lekára k jej ukončeniu, čo sa stalo aj v tomto prípade.

26. V ďalšom žalobkyňa uviedla, že argumentácia žalovanej založená len na skutočnosti, že žalobkyňa absolvovala opatrovateľský kurz je nedostatočná. Žalobkyňa je vyučená krajčírka, avšak z dôvodu zistenej pozitivity je aj povolanie krajčírky kontraindikované (stanovisko primárky MUDr. Márie Krivdovej zo dňa 26. mája 2014), z uvedeného dôvodu žalobkyňa nemôže vykonávať ani toto povolanie. Práca opatrovateľky však nie je ekvivalentom pôvodného povolania žalobkyne, ide o prácu s nižšími požiadavkami a nižším platovým ohodnotením. Možnosť voľby povolania je preto zásadne obmedzená, keďže zdravotný stav žalobkyne neumožňuje vykonávať prácu v bežnom pracovnom prostredí. Skutočnosť, že si žalobkyňa našla náhradné zamestnanie neznamena, že nie je obmedzená vo voľbe povolania. Navyše hospitalizácia v roku 2024 preukázala progresiu ochorenia. Ešte viac obmedzené možnosti má žalobkyňa v spoločenskom uplatnení, možnosť žalobkyne uplatniť sa v športe a politickom živote sú stratené, návštevy kultúrnych podujatí, kde sa vyžaduje ticho, sú nemožné. Pokiaľ ide o rodinný život, žalobkyňa v domácnosti vôbec nemôže používať alebo piecť múčne výrobky, v dôsledku sťaženého dýchania, chrápania, piskotu z pľúc a neustáleho nočného vykašliavania hlienov sú manželia nútení spať oddelene, čo má vplyv aj na sexuálny život žalobkyne. Žalobkyňa tiež nemôže vykonávať žiadne domáce práce s použitím chemikálií, namáhavejšiu prácu a takisto má ťažkosti pri zmene teplého a studeného vzduchu. Žalobkyňa je tiež držiteľkou preukazu ťažko zdravotne postihnutej osoby so sprievodcom a nemôže samostatne šoférovať, má oslabenú imunitu a berie kortikoidy, čo u nej vyvoláva ospalosť.

27. K replike žalobkyne sa žalovaná nevyjadrila.

28. Správny súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 28. januára 2026. Právny zástupca žalobkyne zotrval na dôvodoch a tvrdeniach uvedených v žalobe a navrhol, aby správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie orgánu prvého stupňa a vrátil vec orgánu nižšieho stupňa na ďalšie konanie, zároveň si uplatnil plnú náhradu trov konania. Žalobkyňa vo svojej výpovedi na pojednávaní

popísala, kedy a ako jej bola zistená choroba z povolania, akými zdravotnými ťažkosťami v jej dôsledku trpí, ako to ovplyvnilo jej pracovný, rodinný a osobný život a aké ďalšie nároky jej v tejto súvislosti boli alebo mali byť priznané. Zároveň reagujúc na otázky svojho právneho zástupcu ako aj zástupkyne žalovanej popísala vplyv choroby z povolania na svoj život a priebeh posúdenia jej zdravotného stavu posudkovou lekárkou dňa 10. júna 2024. Zástupkyňa žalovanej zotrvala na tvrdeniach uvedených v napadnutom rozhodnutí, ako aj vo vyjadrení k žalobe, napadnuté rozhodnutie, ako aj prvostupňové rozhodnutie považovala za dostatočne odôvodnené a zákonné a z uvedeného dôvodu navrhla žalobu zamietnuť a právo na náhradu trov konania žalobkyni nepriznať.

III.

Aplikované ustanovenia právnych predpisov

29. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku v platnom a účinnom znení (ďalej aj „SSP“), správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

30. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo vydania rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

31. Podľa § 199 ods. 1 písm. a) SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

32. Podľa § 199 ods. 3 SSP, ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

33. Podľa § 203 ods. 2 SSP, pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

34. Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov v platnom a účinnom znení (ďalej aj „zákon č. 437/2004 Z.z.“), na bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku úrazu a iného poškodenia na zdraví, ktoré bolo spôsobené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, a ak ide o chorobu z povolania z takej choroby, ktorá bola zistená pred týmto dňom, sa vzťahujú doterajšie predpisy.

35. Podľa § 4 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb., sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následky“). Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti.

36. Podľa § 5 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., pri chorobách z povolania možno s ohľadom na zvlášť ťažké následky a komplikácie prekročiť ustanovenú sadzbu (počet bodov alebo hornú hranicu bodového rozmedzia). Pri týchto chorobách možno aj znížiť ustanovenú sadzbu (počet bodov alebo dolnú hranicu bodového rozmedzia), ak poškodený mal bez ohľadu na poškodenie na zdraví v čase vzniku jeho následkov podstatne obmedzené predpoklady pre spoločenské uplatnenie. Odchýlka môže byť najviac 20% ustanovenej sadzby.

37. Podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb., suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti, a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmito predpokladmi sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania; pritom sa prihliada na to, či ide o muža alebo ženu a pri odstrániteľnosti trvalých následkov aj na upozornenie lekára podľa § 10.

38. Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

39. Podľa ods. 14 písm. prílohy k vyhláške č. 32/1965 Zb., v posudku lekár uvedie okrem osobných údajov o poškodenom a objektívneho nálezu aj jednotlivé diagnózy, pokiaľ možno bez použitia latinských názvov, a čísla položiek, podľa ktorých hodnotil bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Ďalej v ňom stručne uvedie

a) dôvody vykonaného zvýšenia alebo zníženia počtu bodov,

b) dôvody iných záverov hodnotenia,

c) v čom spočíva sťaženie spoločenského uplatnenia (napr. má nápadné jazvy, kríva, neudrží moč, prípadne stolicu, trpí závratmi, nevydrží dlho stáť, zle znáša jazdu, a pod.),

d) akému počtu bodov by pri odstrániteľnosti následkov poškodenia pravdepodobne zodpovedal stav poškodeného po vykonaní jednoduchého a bežného lekárskeho zákroku a stanovisko poškodeného k takému zákroku.

40. Súčasťou lekárskeho posúdenia nie je určovanie zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 6 ods. 2 vyhlášky.

41. Podľa § 218 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

IV.

Právne posúdenie vecí správnym súdom

42. Správny súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia postupom podľa § 199 v spojení s § 203 ods. 2 SSP, t.j. neformálne, dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej nebolo vydané v súlade so zákonom, a preto ho zrušil s poukazom na § 191 ods. 1 písm. d) SSP, nakoľko je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov. Nakoľko rovnakými vadami trpí aj prvostupňové rozhodnutie a aj jeho zrušenie navrhol právny zástupca žalobkyne na pojednávaní dňa 28. januára 2026, správny súd rozhodol v súlade s § 191 ods. 3 a 4 SSP, rozhodnutie orgánu prvého stupňa zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie orgánu nižšieho stupňa.

43. Správna žaloba žalobkyne je špecifickou správnu žalobou v sociálnych veciach, ktorá je upravená v tretej časti SSP. Z koncepcie právnej úpravy správnych žalôb v sociálnych veciach vyplýva, že k správny žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach pristupujú správne súdy v zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ďalej nie je ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené v § 134 ods. 2 SSP. Medzi tieto výnimky patrí aj správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, ak je žalobcom fyzická osoba. Aj v zmysle § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi. Vychádzajúc z uvedeného potom správny súd preskúmaval napadnuté rozhodnutie žalovanej ako aj postup, ktorý tomuto rozhodnutiu predchádzal, nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale komplexne v celom rozsahu.

44. Predmetom súdneho prieskumu bolo napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne – ústredia č. XXXXX-X/XXXX-XX zo dňa 30. októbra 2024, ktorým odvolanie žalobkyne zamietla a potvrdila prvostupňové rozhodnutie č. XXXXX-XXX/XXXX-XXX zo dňa 20. júna 2024 o nepriznaní nároku žalobkyne na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia - zvýšenie základného počtu bodov na dvojnásobok z titulu choroby z povolania zistenej dňa 03. júla 1998.

45. Správny súd úvodom konštatuje, že z obsahu administratívneho spisu, ako aj z priebehu súdneho konania sú zrejmé a nesporné nasledovné skutočnosti:

- choroba z povolania – astma bronchiale professionelle s precitlivosťou na múku bola u žalobkyne zistená dňa 03. júla 1998, s dátumom hlásenia dňa 16. decembra 1998,

- pre chorobu z povolania Profesionálna astma bronchiale (položka 106) je v zmysle prílohy k vyhláške č. 32/1965 Zb. stanovené rozpätie bodového hodnotenia 200-1300 bodov,

- v roku 1998 bol žalobkyňi priznaný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 400 bodov,

- v roku 2012 (rozhodnutím č. 40842/2012-KEM zo dňa 06. júla 2012) bol žalobkyni priznaný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 600 bodov,
- v roku 2016 (rozhodnutím č. 283-112/2016-KEM zo dňa 20. mája 2016) bol žalobkyni priznaný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 100 bodov,
- v roku 2024 (rozhodnutím č. XXXXX-XXX/XXXX- E. zo dňa 20. júna 2024 bol žalobkyni priznaný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu 200 bodov, na základe čoho žalobkyňa dosiahla maximálne základné bodové hodnotenie choroby z povolania,
- dňa 29. apríla 2024 žalobkyňa osobne požiadala o priznanie zvýšenia náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia na dvojnásobok podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb., o čom bola spísaná zápisnica.

46. V zmysle § 99 zákona o sociálnom poistení má poškodený nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu, ktorým je aktuálne zákon č. 437/2004 Z.z. Následne aplikujúc § 11 ods. 1 citovaného zákona, na sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku choroby z povolania, ktorá bola zistená pred dňom účinnosti tohto zákona (t.j. pred 01. augustom 2004), sa vzťahujú doterajšie predpisy. Nakoľko choroba z povolania bola u žalobkyne prvýkrát zistená dňa 03. júla 1998, teda pred dňom účinnosti zákona č. 437/2004 Z.z., rozhodujúcim právnym predpisom na posúdenie tu súdnej veci je vyhláška č. 32/1965 Zb., čo ani nebolo medzi stranami sporné.

47. Vychádzajúc z príslušných ustanovení vyhlášky č. 32/1965 Zb. (§ 4 a nasl.), sťaženie spoločenského uplatnenia spočíva predovšetkým v strate, či obmedzení doterajších schopností poškodeného vo vzťahu k jeho uplatneniu v živote a spoločnosti, pričom odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia vo svojej podstate predstavuje náhradu za takéto preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh.

48. Je nesporné, že základné bodové hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia poškodeného zákonodarca zveril do oprávnenia posudzujúceho lekára, nakoľko v zmysle § 6 ods. 1 vyhlášky č. 32/1965 Zb. pri odškodňovaní sťaženia spoločenského uplatnenia sa vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku. Citovaná vyhláška zároveň pripúšťa viaceré možnosti zvýšenia bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia v prípade chorôb z povolania, a to:

- V zmysle § 5 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., pri chorobách z povolania možno s ohľadom na zvlášť ťažké následky a komplikácie prekročiť ustanovenú sadzbu (počet bodov alebo hornú hranicu bodového rozmedzia). Pri týchto chorobách možno aj znížiť ustanovenú sadzbu (počet bodov alebo dolnú hranicu bodového rozmedzia), ak poškodený mal bez ohľadu na poškodenie na zdraví v čase vzniku jeho následkov podstatne obmedzené predpoklady pre spoločenské uplatnenie. Odchýlka môže byť najviac 20% ustanovenej sadzby. Pre uvedenú modifikáciu základného bodového hodnotenia (stanoveného prílohou k vyhláške č. 32/1965 Zb.) je rozhodujúce, že ide o chorobu z povolania a sú dané zvlášť ťažké následky a komplikácie, pričom vzhľadom na systematické umiestnenie ustanovenia v § 5 vyhlášky č. 32/1962 Zb. v spojení s odsekom 14 písm. a) prílohy k vyhláške č. 32/1962 Zb. upravujúcim postup pri vydávaní lekárskeho posudku správny súd dospel k názoru, že v tomto prípade ide o oprávnenie posudkových lekárov posúdiť dôvodnosť a nevyhnutnosť takéhoto zvýšenia (resp. zníženia) za dodržania maximálneho obmedzenia takejto odchýlky (20%) a uvedené zvýšenie, resp. zníženie bude súčasťou lekárskeho posudku (v zmysle ods. 14 písm. a) prílohy k vyhláške č. 32/1965 Zb.).

- Následne ustanovenie § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. pripúšťa možnosť primerane zvýšiť základný počet bodov zistený lekárom (a vyplývajúci z lekárskeho posudku) až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti, a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Vo vzťahu k uvedenému je potrebné preukázanie existencie ďalších skutočností vyplývajúcich z ustanovenia § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. umožňujúcich záver, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť iba základným odškodnením, spočívajúcim najmä v možnosti uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a v možnosti voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania; pritom sa prihliada na to, či ide o muža alebo ženu a pri odstrániteľnosti trvalých následkov aj na upozornenie lekára podľa § 10 vyhlášky č. 32/1965 Zb.. Nakoľko zákonodarca v zmysle ods. 14, poslednej vety prílohy k vyhláške č. 32/1965 Zb. zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, resp. zvýšenie základného počtu bodov podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. výslovne z posudzovania posudkovým lekárom

vylúčil, je preto možné dospieť k záveru, že uvedené je otázkou právnou, ktorú zákonodarca zveril výlučne orgánu verejnej správy rozhodujúcemu o výške náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia, t.j. Sociálnej poisťovni.

- Podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia primerane zvýšiť aj súd, a to i nad sumu ustanovenú v odsekoch 1 a 2.

49. Vychádzajúc z uvedeného je možné zhrnúť, že hodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia má vyjadrovať závažnosť poškodenia na zdraví s prihliadnutím na konkrétny prípad a predpokladaný vývoj jeho následkov, pričom okrem bodového hodnotenia vyplývajúceho z prílohy k vyhláške č. 32/1965 Zb. pre jednotlivé choroby z povolania právna úprava pripúšťa aj modifikáciu takto určených bodov za splnenia podmienok uvedených v § 5 ods. 3, § 6. ods. 2 a § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb., ako sú popísané vyššie.

50. Správny súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a dospel k záveru, že toto je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žalovaná svoje rozhodnutie o nepriznaní nároku na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia – zvýšenia základného počtu bodov na dvojnásobok odôvodnila výhradne posúdením možnosti žalobkyne zamestnať sa, keď poukázala na to, že žalobkyňa absolvovala rekvalifikačný kurz a zamestnala sa ako opatrovateľka. Vzhľadom na znenie § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. však možnosť voľby zamestnania je len jedným z kritérií, vo vzťahu ku ktorým je potrebné posudzovať obmedzenie alebo stratu možnosti žalobkyne uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mala vo veku, v ktorom utrpela poškodenie na zdraví. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (ani z rozhodnutia orgánu prvého stupňa) však nevyplýva, že by žalovaná vykonala posúdenie poškodenia zdravia žalovanej v dôsledku choroby z povolania vo vzťahu k ďalším aspektom predpokladaným v § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb., ako možnosti uplatnenia sa žalobkyne v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote, či jej možnosti ďalšieho sebavzdelávania. Pri rozhodovaní o zvýšení náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. je pritom podľa názoru správneho súdu potrebné prihliadať jednak na stránky, ktoré sú spoločné pre život všetkých ľudí (možnosť vykonávať bežné životné úkony, postarať sa o svoju hygienu, stravovanie, obliekať sa, žiť prípadne rodinným životom, realizovať sa v partnerskom vzťahu, mať deti) ale aj na skutočnosti špecifické pre každého jednotlivca zvlášť a to s ohľadom na jeho dovtedajšie spoločenské pôsobenie (stupeň jeho angažovanosti v rôznych sférach spoločenského života, napr. v oblasti kultúry, športu, umenia, politiky, a pod.).

51. Za nedostatočné správny súd posúdil aj odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v časti, v ktorej žalovaná svoj záver opierala o stanovisko kliniky zo dňa 7. augusta 2024 o (ne)dôvodnosti zvýšenia bodového hodnotenia u žalobkyne, nakoľko, ako je uvedené vyššie, posudzovanie zvýšenia podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. posudkovým lekárom je vylúčené. Správny súd však považuje za potrebné dodať, že hoci posudzovanie zvýšenia podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. posudkovým lekárom je vylúčené, stanovisko ním vydané môže byť jedným z dôkazov na podporu a ustálenie záveru o dôvodnosti/nedôvodnosti zvýšenia bodového hodnotenia, nie však rozhodujúcim.

52. Vo všeobecnosti odôvodnenie rozhodnutia orgánu verejnej správy spĺňa atribúty preskúmateľnosti, pokiaľ poskytuje správne súdu dostatok dôvodov a východísk pre vecný prieskum zákonnosti správnu žalobou napadnutého rozhodnutia vo vzťahu k sporným otázkam v prejednávanej veci. Len takéto odôvodnenie rozhodnutia je spôsobilé splniť svoju funkciu spočívajúcu v presvedčení adresáta tohto rozhodnutia - účastníka administratívneho konania o tom, že v rozhodnutí prijaté závery a postup orgánu verejnej správy, ktorý viedol k vydaniu rozhodnutia sú správne a zákonné. Len atribút preskúmateľnosti z hľadiska vymedzenia dôvodov rozhodnutia dáva priestor na to, aby správny súd pristúpil k vecnému prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy. Pokiaľ v preskúmanom rozhodnutí absentujú dostatočné dôvody prijatého záveru, nemôže ani správny súd preskúmať, na základe akých úvah, na základe akých skutočností a na základe vnímania akých súvislostí po ich vyhodnotení, dospel orgán verejnej správy ku konkrétnemu záveru. Ak uvedené v obsahu odôvodnenia rozhodnutia orgánu verejnej správy nie je, nemôže to správny súd nahrádzať alebo akokoľvek dopĺňať prostredníctvom vlastných zistení a vlastných úvah. Nakoľko v napadnutom rozhodnutí absentuje správna úvaha, akým spôsobom žalovaná skutočnosti vyplývajúce z § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. (okrem možnosti voľby a výkonu zamestnania) posúdila a vyhodnotila, správny súd posúdil napadnuté rozhodnutie ako nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov.

53. Správny súd sa tiež stotožnil s tvrdením žalobkyne, že pre posúdenie zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia nie je rozhodujúce, či poškodený dosiahol maximálne možné bodové hodnotenie (nakoľko uvedený právny záver vo vzťahu k zvýšeniu podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. nevyplýva zo žiadneho z ustanovení citovanej vyhlášky), avšak uvedená skutočnosť je bez akejkolvek právnej relevancie k tu súdnej veci, nakoľko žalobkyňa aktuálne dosiahla maximálnu výšku bodového hodnotenia za chorobu z povolenia a z tejto skutkovej situácie žalovaná vychádzala pri vydávaní napadnutého rozhodnutia.

54. Nakoľko je zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia, resp. zvýšenie základného počtu bodov podľa § 6 ods. 2 vyhlášky č. 32/1965 Zb. vylúčené z posudzovania posudkovým lekárom v zmysle ods. 14, poslednej vety prílohy k vyhláške č. 32/1965 Zb., správny súd ako nedôvodné posúdil všetky námietky žalobkyne viažuce sa k listu kliniky zo dňa 7. augusta 2024, pretože predmetné vyjadrenie sa posudkového lekára k dôvodnosti zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia nie je rozhodujúcim podkladom pre posúdenie uplatneného nároku žalobkyne. Správny súd však považuje za potrebné dodať, že ak pojem „stanovisko“ bol použitý len v zmysle názoru, resp. postoja k predmetu veci a uvedené nepredstavovalo samostatný dokument, nebol daný žiaden dôvod na odročenie pojednávania žalovanej, pričom správny súd mal za preukázané, že žalovaná sa s námietkou žalobkyne vznesenou v tejto súvislosti riadne vysporiadala v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

55. V ďalšom správny súd poukazuje na ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva právny názor, že konanie pred prvostupňovým a odvolacím orgánom verejnej správy tvorí jeden celok (napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sž 116/96, sp. zn. 5 Sž 106/01, sp. zn. 6 Sžp 26/2011, sp. zn. 7 Sžsk 58/2020 alebo Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sfk 15/2024, sp. zn. 2 Svk 20/2023). Uvedené je možné vyvodiť aj z § 218 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu a ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni. Správny súd preto ako nedôvodnú posúdil námietku žalobkyne, že jej právny zástupca nebol riadne predvolaný na pojednávanie dňa 10. júna 2024 a toto sa konalo iba za účasti žalobkyne, nakoľko dňa 14. októbra 2024 sa v rámci odvolacieho konania konalo ústne pojednávanie, a to za prítomnosti tak žalobkyne, ako aj jej právneho zástupcu, na ktorom mali možnosť uplatňovať svoje práva účastníka konania. Na základe uvedeného správny súd dospel k záveru, že nedošlo k takému zásahu do práv alebo právom chránených záujmov žalobkyne, ktoré by zakladali nezákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, pretože procesné pochybenie orgánu prvého stupňa spočívajúc v tom, že nezabezpečil zaslanie predvolania právneho zástupcovi žalobkyne s dostatočným časovým predstihom pred termínom pojednávania a tým jeho riadne doručenie (hoci uvedené nemožno dávať na zodpovednosť adresátovi), bolo odstránené v odvolacom konaní. Z rovnakého dôvodu správny súd ako nedôvodnú posúdil aj námietku nezákonnosti Kontroly bodového hodnotenia choroby z povolenia na účely náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia zo dňa 10. júna 2024. Pokiaľ žalobkyňa na pojednávaní dňa 28. januára 2026 nevedela na otázku zástupkyne žalovanej uviesť, kedy splnomocnila JUDr. Lenárta na zastupovanie v administratívnom konaní správny súd dopĺňa, že obsahom administratívneho spisu je plnomocenstvo zo dňa 24. mája 2024, oprávnenie F. G. právne zastupovať žalobkyňu v administratívnom konaní mal tak správny súd za preukázané. Zároveň správny súd považuje za potrebné dodať, že sa stotožňuje s názorom žalobkyne o zmatečnom, až nedostatočnom označení vecí, ktoré mali byť prejednávané na pojednávaní dňa 10. júna 2024, nakoľko v predvolaní orgán prvého stupňa uviedol, že predmetom ústneho pojednávania bude posúdenie (len) úrazovej dávky a ani z doručky nie je možné zistiť, že predmetom pojednávania by malo byť aj posúdenie nároku na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia. Správny súd však z uvedeného pochybenia orgánu prvého stupňa nevyvodil v tu súdnej veci nezákonnosť napadnutého rozhodnutia z dôvodu konštatovaného vyššie, nakoľko žalobkyňa ako aj jej právny zástupca mali možnosť zúčastniť sa pojednávania týkajúceho sa posúdenia nároku na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v odvolacom konaní a toto právo aj riadne využili.

56. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že nebola oboznámená s podkladmi pre rozhodnutie orgánu prvého stupňa a žalovanej a tieto neboli jej, ani jej právneho zástupcovi doručené, správy súd uvádza, že povinnosť orgánu prvého stupňa alebo žalovanej zasielať účastníkom podklady podstatné pre rozhodnutie nie je daná, účastník konania má však právo nahliadnuť do administratívneho spisu (§190 zákona o sociálnom poistení) a oboznámiť sa tak s jeho obsahom. Navyše, v tu súdnej veci žalobkyňa dňa 10. júna 2024 a následne žalobkyňa ako aj jej právny zástupca boli prítomní na pojednávaní dňa

14. októbra 2024, pričom správne mu súdu nie je známa žiadna právna ani faktická prekážka, pre ktorú sa s obsahom administratívneho spisu v daný deň nemohli riadne oboznámiť.

57. Správny súd nevzhladol tiež dôvodnosť námietky vzťahujúcej sa k nepredvolaniu právneho zástupcu na pojednávanie na deň 20. júna 2024, nakoľko v daný deň síce došlo k vydaniu rozhodnutia orgánu prvého stupňa, avšak pojednávanie vo veci neprebehlo.

58. Pokiaľ žalobkyňa poukazovala na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7S/16/2015 správny súd uvádza, že je pravdou, že predmetom súdneho prieskumu v danej veci bolo posúdenie zákonnosti rozhodnutia, ktorým nebol žalobkyni priznaný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia - zvýšenie základného počtu bodov na dvojnásobok, v dôsledku choroby z povolania zistenej dňa 03. júla 1998. Správny súd však súčasne dodáva, že po dôkladnom posúdení veci a aplikovanej právnej úpravy dospel k odlišnému právnemu názoru ohľadom stanoviska kliniky ako podkladu pre vydanie rozhodnutia, a nakoľko z uvedeného rozhodnutia nevyplývajú žiadne ďalšie skutočnosti podstatné pre tú súdenú vec, preto na uvedený rozsudok neprihliadal.

59. Pokiaľ žalovaná poukazovala na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 20Sa/13/2020 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/188/2020, správny súd nevzhladol ich skutkovú ani právnú súvislosť s tu súdenou vecou a preto na uvedené rozsudky neprihliadal.

60. Žalobkyňa tiež namietala, že posudková lekárka Sociálnej poisťovne žalobkyni ukončila dočasnú pracovnú neschopnosť a poslala ju na pracovisko. K uvedenému správny súd uvádza, že zo znenia námietky tak, ako je formulovaná v žalobe, nie je zrejmé, ako uvedeným postupom malo dôjsť k porušeniu konkrétnych práv alebo právom chránených záujmov žalobkyne alebo tieto mali byť uvedeným postupom priamo dotknuté (ako to pre poskytnutie právnej ochrany v správnom súdnictve predpokladá § 2 ods. 2 SSP) a porušenie konkrétnych práv alebo právom chránených záujmov žalobkyne nevzhladol ani správny súd v rámci neformálneho prieskumu napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré predchádzalo jeho vydaniu. Z uvedeného dôvodu posúdil námietku ako nedôvodnú.

61. O návrhu na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50%, správny súd konajúc podľa § 18 ods. 2 SSP, v zmysle ktorého ak správny súd zistí, že nie je vecne, miestne alebo kauzálne príslušný, postúpi vec uznesením príslušnému súdu alebo správne mu súdu, rozhodol tak, že žalobu v časti návrhu na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50% vylúčil na samostatné konanie a postúpil vec Mestskému súdu v Košiciach. Správny súd uvedený postup odôvodňuje tým, že návrh na zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia o 50% je samostatným návrhom, ktorého podstata nespočíva v preskúmaní rozhodnutia orgánu verejnej správy, a teda nie je daná právomoc správneho súdu v zmysle § 6 ods. 1 SSP.

62. Správny súd nevykonal výsluch MUDr. Gabriely Zatrochovej, posudkovej lekárky z dôvodu, že žalobkyňa na tomto svojom návrhu netrvala.

63. Správny súdny poriadok v ustanovení § 191 ods. 1 písm. d) upravuje ako jeden z dôvodov zrušenia preskúmaného rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy jeho nepreskúmateľnosť, pričom tú rozlišuje na nepreskúmateľnosť pre nezrozumiteľnosť a nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov. Podľa názoru správneho súdu argumenty a závery orgánu verejnej správy nesmú vzbudiť pochybnosti o jeho nezávislosti a odbornosti, z odôvodnenia musí plynúť vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami, ktoré orgán verejnej správy viedol pri hodnotení dôkazov na jednej strane a jeho právnymi závermi na strane druhej. Zároveň následne jasným a zrozumiteľným spôsobom orgán verejnej správy svojím odôvodnením dáva odpovede na tie skutkové závery, ktoré boli pre rozhodnutie rozhodujúce pri zachovaní primeranej miery logiky zrozumiteľnej nielen pre orgán verejnej správy, ale aj pre adresáta rozhodnutia. Rozhodnutie, ktorého odôvodnenie nespĺňa tieto náležitosti je nepreskúmateľné, pretože nedáva dostatočné záruky, že nebolo vydané v dôsledku svojvôle. Vzhľadom na skutočnosť, že správny súd z dôvodov uvedených vyššie dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v súlade so zákonom, preto ho s poukazom na § 191 ods. 1 písm. d) SSP zrušil.

64. Úlohou žalovanej v ďalšom konaní bude vydať rozhodnutie, ktoré vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu veci dôsledne a presvedčivo odôvodní, a to aj s prihliadnutím na právny názor správneho súdu vyslovený v tomto rozsudku.

65. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a priznal úspešnej žalobkyni v žalobe uplatnené právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania voči žalovanej. Podľa § 175 ods. 2 SSP o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a. na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c. účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d. v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e. vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g. rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h. sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i. nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j. podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body podľa písm. g) až i) sťažovateľ vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).